

Innkalling til møte i nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia

Det innkalles med dette til møte i Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
På **Bryggeloftet, Elgå** den **24.08 kl 09.00 -14.00**

Den 23.08 blir det befaring med eget program (se vedlegg).

Forslag til saksliste:

- Sak 18/2017: Godkjenning av innkalling og sakliste.
- Sak 19/2017: Valg av to personer til å underskrive protokollen
- Sak 20/2017: Referatsaker.
- Sak 21/2017: Klage på vedtak av 02.06.2017 – angående dispensasjon til Femund friluft for organisert ferdsel i Femundsmarka nasjonalpark
- Sak 22/2017: Søknad fra NINA – Fangst av småpattedyr i Gutulia – 2017 - 2021
- Sak 23/2017: Søknad fra Johnny Eriksson – søknad om dispensasjon for sykling i Femundsmarka nasjonalpark
- Sak 24/2017: Forslag til forvaltningsplan for Gutulia nasjonalpark – Miljødirektoratets foreløpige vurdering – videre framdrift
- Sak 25/2017: Eventuelt

Saker til orientering og diskusjon:

- Kartlegging reindrift i Femundsmarka og Gutulia, v/ Marit Østby Nilsen
- Fjerning av gammelt gjerdematerialer – brev fra Fylkesmannen i Sør –Trøndelag reindriftsavdelingen
- Opplegg i Gutulia sommeren 2017
- Nytt fra leder

Kopi av denne innkallingen med saksdokumenter sendes styrets varamedlemmer til orientering. Varamedlemmene innkalles ikke til møtet, men vil få nærmere beskjed dersom noen av medlemmene melder forfall.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 24.08.2017

Sak 21/17: Klage på vedtak av 02.06.2017 – angående dispensasjon til Femund Friluft for organisert ferdsel i Femundsmarka nasjonalpark,

Dokumenter i saken

Brev fra nasjonalparkstyret av 02.06.2017 til Femund Friluft ved Ola Engerbakk
Brev fra Svahken Sijte av 25.06.2017 – klage på vedtak i sak angående Femund Friluft

Søknaden er vurdert i henhold til

Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
Forskrift om vern av Femundsmarka nasjonalpark av 21. februar 2003

Bakgrunn

Femund Friluft er en nystartet bedrift med utgangspunkt i Elgå, som søkte Nasjonalparkstyret om dispensasjon for å arrangere organiserte turer opp til Elgåhogna innenfor Femundsmarka nasjonalpark. Den 02.06.2017 ble det gitt følgende dispensasjon til Femund Friluft for organiserte turer opp til Elgåhogna med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for sesongen 2017
- De organiserte turene skal skje på en hensynsfull måte slik at skader på vegetasjon og unødvendige forstyrrelser av dyrelivet unngås
- Det bør være en dialog mot reindrifta i forhold til deres drift og aktivitet i området, slik at en unngår unødige forstyrrelser i forhold til deres aktivitet
- Det utarbeides en kortfattet rapport til nasjonalparkstyret med opplysninger om gjennomførte turer og omfang i regi av Femund Friluft, innen 1. oktober 2017.08.17

Svahken sijte kommer i brev av 25.06.2017 med følgende klage til nasjonalparkstyret.

«Svahken sijte registrerer at søknaden er behandlet administrativt. Søknaden er sendt ut på høring til Svahken sijte og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

I sitt høringsbrev av 29.05.2017 er Svahken sijte positiv til de fleste organiserte turene som er omsøkt av Femund fritid, med unntak av toppturer til Elgå hogna i tidsrommet 24.04 – 15.07.2017 på grunn av kalving for simler og arbeidsintensiv periode i forbindelse med kalvemerking.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag påpeker at toppturer i Elgåhogna ligger i et oppsamlingsområde og flytteleier for reindriften i området. Den omsøkte traseen krysser to av disse flytteleiene.

Svahken sijte henviser til paragraf 65 i reindriftsloven hvor reindriften har en beskyttelse i forhold til ferdsel hvor reinen beiter. Lovhjemmelen er ikke belyst i saksframlegget.

I vedtaket fra nasjonalparkforvalter henvises det til at Femund fritid bør ha en dialog mot reindriften. Fram til dags dato har ikke Femund fritid hatt kontakt med Svahken sijte. Slik vedtaket er formulert er ikke dialogen forpliktende for Femund fritid.

Svahken sijte vil henvise til at Nasjonalaprkstyret jobber med en besøksstrategi for Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker hvor reindriften har en sentral plass. Det er naturlig å anta at i en planprosess hvor ulike interesser utredes vil man bruke føre var prinsippet før man gir dispensasjoner til organisert virksomhet som berører den praktiske reindriften så sterkt. Femund fritid har heller ikke fått opplysning om at området kan stenges på kort varsel.»

Klagen fra Svahken sijte ble kort drøftet av nasjonalparkstyret i møte den 26.06.2017, og det ble bedt om at den aktuelle saken tas opp i styremøte den 24. august, sammen med en rapport fra Femund friluft som rapporterer og evaluerer erfaringer med deres aktivitet i løpet av sommersesongen.

Nasjonalparkstyret har mottatt to e-poster fra Femund friluft i denne saken.

e-post fra Ola Engerbakk av 6. juli 2017:

«Mottatt kopi av klage og føler meg dypt skuffet på SvahkenSijte. De skriver i klagen at jeg ikke har gått i dialog med dem, da kan jeg opplyse om at saken er stikk motsatt. Jeg har først vært i muntlig kontakt med leder, da sier han ingenting, men ber meg gjøre en skriftlig henvendelse. Jeg vet jo godt hvorfor han gjør det sånn. Jeg gjør så en skriftlig henvendelse som jeg p.d.d. ikke har fått svar på. Får omsider et kort svar på en mail der jeg purrer på en dato og forholde meg til. Det stemmer altså ikke at jeg ikke har tatt kontakt. For det andre bruker de et navn på en bedrift ikke jeg kjenner til (Femund fritid)det faller klagen i grus mener jeg. Dere tar selvfølgelig deres valg i forhold til klagen, men jeg synes de opptrer meget uprofesjonelt. Det var mine umiddelbare tanker rundt dette.»

Det ble bedt om en kort rapport fra sesongens aktivitet og den ble mottatt fra Femund Friluft den 13.08.2017:

«En liten rapport på sommerens turer innenfor nasjonalparkens grenser:
Pga sen kommunikasjon fikk jeg ikke markedsført mine topturer til Elgåhogna godt nok, så det ble veldig liten respons.

Det ble ikke gjennomført noen turer innenfor nasjonalparkens grenser i sommer, dette pga lav deltagelse.

Jeg kommer til å gjøre en nærmere evaluering på hvordan vegen går videre, men jeg har erfart at jeg må begynne prosessen i veldig god tid i forhold til søknader om gjennomføring av turene. Jeg fikk oppleve at noen var motstreberske og ikke ville avgi svar på henvendelse, noe som trenerte saken for min del og jeg fikk ikke markedsført meg godt nok. Dette er noe jeg vil se på til senere.»

Vurdering

I klagen fra Svahken sijte henvises det til paragraf 65 i reindriftsloven hvor reindriften har en beskyttelse i forhold til ferdsel hvor reinen beiter, og det påpekes at lovhjemmelen ikke er belyst i saksframlegget.

Det er imidlertid slik at det er en rekke lovverk som regulerer aktiviteter og tiltak innenfor verneområder, i tillegg til verneforskriften. Eksempler på dette kan være motorferdsellov, plan- og bygningslov, fjellov, vassdragslovgivning, landbrukslovgivning og reindriftslov, samt en rekke andre lovverk.

Nasjonalparkstyret har fått delegert sitt ansvarsområde i henhold til Naturmangfoldloven, og fatter vedtak med hjemmel i denne. Det er ikke opp til nasjonalparkstyret å gi føringer for vedtak knyttet til andre lovverk. Det er heller ikke noe i veien for at andre lovverk kan gi utfyllende og innskrenkende bestemmelser i forhold til de vedtak som fattes etter verneforskriften. Dette finnes det mange eksempler på.

Det henvises videre til at Femund fritid (friluft) ikke har fått opplysninger om at området kan stenges på kort varsel. Det er imidlertid slik at varsel om stenging for å ivareta reindriftas interesser vil være noe som gjennomføres i henhold til reindriftslovgivningen, dette regelverket kan benyttes uavhengig av om aktiviteten skjer innenfor eller utenfor et verneområde. Det vil derfor være opp til reindriftsforvaltningen å kunngjøre et slikt vedtak.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia tar til etterretning klagen fra Svahken sijte angående dispensasjon til organiserte turer innenfor Femundsmarka nasjonalpark. Det framgår også av klagen fra Svahken sijte at det finnes hjemmel innenfor reindriftslovgivningen som gir mulighet til å regulere ferdsel i avgrensede områder, dersom dette har negative konsekvenser for reindriftas aktivitet. Dette vil kunne praktiseres uavhengig av om aktiviteten skjer innenfor eller utenfor et verneområde.

Nasjonalparkstyret vil jobbe videre for å få til en forvaltning i nasjonalparken som gjør at ulike brukerinteresser blir ivaretatt. Arbeidet med besøksforvaltning vil være et verktøy som kan bidra til dette. Her vil ulike interesser bli belyst i arbeidet med å få til en best mulig besøksforvaltning i verneområdet.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 24.08.2017

Sak 22/17: Gutulia nasjonalpark – søknad om dispensasjon for fangst av småpattedyr i 2017 -2012 – Norsk institutt for naturforskning

Søker: Norsk institutt for naturforskning

Dokumenter i saken

Søknad av 13. juli 2017 om tillatelse til å fange smågnagere og spissmus i overvåkingsområdet i Gutulia nasjonalpark i perioden 2017 - 2021.

Søknaden er vurdert i henhold til

Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.

Forskrift om vern av Gutulia nasjonalpark av 10. september 2004.

Søknaden

Det søkes om tillatelse til fangst av smågnagere og spissmus i august-september 2017 - 2021 i Gutulia nasjonalpark. Aktiviteten er en del av Miljødirektoratets program for terrestrisk naturovervåking (TOV). Feltarbeidet er planlagt utført som tidligere år over en tredagers periode, med inntil 400 felledøgn med fangst langs 4 transektorer. Det opplyses at generell fangstillatelse i forhold til viltlovens bestemmelser er innvilget. Det tas sikte på å gjennomføre fangstene i samarbeid med engerdal fjellstyre.

Det ble gitt en dispensasjon for tilsvarende aktivitet av Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia, i brev av 30.09.2014.

Verneforskrift og verneformål

Formålet med opprettelsen av Gutulia nasjonalpark er blant annet å bevare et i det vesentlige urørt skog-, myr- og fjellområde og å bevare det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Ifølge verneforskriftens § 3 punkt 3.1 er dyrelivet, herunder hi, hekke-, yngle- og gyteplasser fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse.

I henhold til veileder M106-2014 «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter» inneholder naturmangfoldlovens § 48 tre alternativer for dispensasjon fra vernevedtak. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot verneformålets formål, og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Vurdering

I naturmangfoldlovens § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestands-situasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Det vurderes ikke å være nødvendig å innhente ny kunnskap om disse forholdene for å behandle søknaden om fangst av småpattedyr 3 dager i august-september idet en eventuell gjennomføring av tiltaket nettopp vil gi økt kunnskap om enkelte arters bestandssituasjon.

Naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) tillegges derfor liten vekt i denne saken. På tross av at en del småpattedyr vil bli avlivet ved gjennomføring av fangsten, anses risikoen for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet for å være liten fordi fangstomfanget

er beskjedent og fordi reproduksjonspotensialet for disse dyregruppene er stort, jf. også naturmangfoldlovens § 12. I henhold til naturmangfoldlovens § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Det foregår ingen tilsvarende fangst av småpattedyr eller andre aktiviteter som kan påvirke dyrelivet på en negativ måte innenfor nasjonalparken i 2013. Den planlagte relativt beskjedne fangsten av småpattedyr i Gutulia i 2013 representerer derfor ikke en risiko for alvorlig skade på naturmiljøet, og en ser ikke at det vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Naturmangfoldlovens § 11 vurderes ikke som relevant i denne saken.

Forslag til vedtak:

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 innvilger Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia søknaden av 13.juli 2017 fra Norsk institutt for naturforskning og gir dispensasjon fra verneforskriften for Gutulia nasjonalpark, § 3 punkt 3.1, for gjennomføring av fangst av smågnagere og spissmus i august-september 2017 -2021 etter de planer og forutsetninger som framgår av søknaden. I denne vurderingen er det lagt vekt på at tiltaket er en del av et større vitenskapelig arbeid for overvåking av naturtilstanden i Norge. Gjennomføring av tiltaket vil øke kunnskapen om naturforholdene og utviklingen av disse i både Gutulia nasjonalpark og landet for øvrig. Dispensasjonen gjelder for inntil 400 felledøgn i august/september. Det forutsettes at NINA har gyldig dispensasjon for fangst av vilt for vitenskapelige formål, jfr. viltlovens § 26, punkt 4.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA ARBEIDSUTVALGET

Møtedato: 24.08.2017

Sak 23/17: Søknad fra Johnny Eriksson – søknad om dispensasjon for sykling i Femundsmarka nasjonalpark

Dokumenter i saken

E-post fra Johnny Eriksson av 15.06 2017

Brev fra Miljødirektoratet angående tilrettelegging for sykling og ridning.

Søknaden:

Søker Johnny Eriksson har hytte i Grövelsjön, og søker om dispensasjon fra verneforskriften for å kunne sykle langs stien fra Grövelsjøen langs Linnèstien og over Salsfjellet til Sylen. Det angis ikke om syklingen skal foregå i en bestemt periode eller omfanget av antall turer det søkes dispensasjon for.

Saksopplysninger

Verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark har følgende formulering angående sykling. «§3 pkt 4.3 «Sykling og riding er ikke tillatt. Bruk av hest til kløving er tillatt.»

I henhold til forvaltningsplanen er det godkjente traseer for sykkel og organisert bruk av hest i Langtjønna landskapsvernområde, disse går inn til grensa mot nasjonalparken ved Ljøsnavollen og Svartvika. Det er også sykkelmuligheter fram til Svukuriset.

I Stortingsmeldingen nr 18 (2015-2016) om friluftsliv foreslås det endringer i forskriftene for nasjonalparker og landskapsvernområder. Dette gjelder:

- Generell åpning for sykling på veier og stier i nasjonalparker og landskapsvernområder.
- Det skal ikke skilles på kommersiell og ikke kommersiell organisert ferdsel i forhold til hva som er søknadspliktig.

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia vedtok på sitt møte den 09.03.2017 følgende formulering i forhold til forslag om endringer av verneforskriften angående sykling innenfor nasjonalparken.

«Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia ønsker ikke å åpne for mer sykling i Femundsmarka nasjonalpark, Femundslia landskapsvernområde, Langtjønna landskapsvernområde og Gutulia nasjonalpark enn det forvaltningsplanen åpner for i dag. Dette begrunnes med sårbarhet for ferdsel i de aktuelle områdene, i henhold til det som framkommer av saksframstillingen.»

Vurdering

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- Å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt fjell- og skogområde.
- Å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer
- Å bevar det biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

Forslaget til nye retningslinjer slik det er formulert i Stortingsmelding nr 18 (2015 – 2016) gir klare føringer i forhold til at det ønskelig at det åpnes mer for sykling også innenfor nasjonalparkene. Gjennomføringen av denne forskriftsendringen har imidlertid stoppet litt opp, da det var lovet at sentrale myndigheter skulle utarbeide nye maler i første halvdel av 2017 som angir hvordan forskriftsendringene skulle legges opp. Dette har foreløpig ikke kommet, og dermed er det de eksisterende vernebestemmelsene som gjelder for denne ferdselsformen.

Det har også vært lovet en nærmere avklaring av begrepet «åpning for sykling på veier og stier». Særlig begrepet stier kan defineres svært vidt, og det er diskutert om det er behov for en nærmere avklaring i forhold til om det skal klargjøres kriterier for opparbeidelsesgraden av stier, i forhold til hvor det kan sykles i verneområder.

Det ser ikke ut til å bli en avklaring av disse forholdene når det gjelder sykling i verneområder for inneværende barmarkssesong. Men spørsmålene om adgang til sykling i verneområdene vil trolig kunne være mer avklart i forhold til barmarkssesongen 2018.

Forslag til vedtak:

Med hjemmel i verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark av 21. februar 2003, § 3 punkt 4.3 avslår Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia søknaden fra Johnny Erikssen om å sykle innenfor Femundsmarka nasjonalpark langs turstien fra Grøvelsjøen til Sylen.

NASJONALPARKSTYRET FOR FEMUNDSMARKA OG GUTULIA

Møtedato: 24.08.2017

Sak 24/2017: Forslag til forvaltningsplan for Gutulia nasjonalpark – Miljødirektoratets foreløpige vurdering – videre framdrift

Saksopplysninger

Et forslag til forvaltningsplan for Gutulia nasjonalpark ble oversendt Miljødirektoratet for faglig gjennomgang før høring ved nasjonalparkstyrets brev av 4. mai 2017. I møte i nasjonalparkstyret den 26. juni 2017 ble forslaget tatt til etterretning og det ble lagt til grunn at dokumentet representerer nasjonalparkstyrets anbefalte forslag til plandokument for den videre prosessen fram mot en endelig vedtatt forvaltningsplan.

Miljødirektoratet har nå gjennomgått planforslaget. Direktoratets synspunkter og kommentarer er nedfelt i en uformell e-post av 14. juli 2017 til nasjonalparkforvalter. Det påpekes at det meste av innholdet er på plass, men at det gjenstår en del arbeid før planen er ferdig. Spesielt vises det til at:

- Det må gjøres en jobb med strukturering av teksten, bl.a. for å unngå gjentakelser, samt samle stoffet under standard deloverskrifter i kapitlet om brukerinteresser.
- En del stoff kan med fordel flyttes til besøksstrategidokumentet.
- Dokumentet må endres slik at det er tilpasset vedtaket om forskriftsendringer av bestemmelser for sykling og organisert ferdsel.

Miljødirektoratet ber om at planforslaget sendes inn til ny faglig gjennomgang etter at dokumentet er revidert. Det anbefales at planforslaget sendes på høring samtidig med forslag til revidert verneforskrift.

Vurdering

Det vil ta noe tid å revidere plandokumentet i tråd med Miljødirektoratets krav og anbefalinger. Nasjonalparkforvalterne vil imidlertid prioritere dette arbeidet med sikte på å ha klart et revidert dokument så raskt som mulig. Forslaget til revidert dokument bør legges fram for nasjonalparkstyret for eventuelle synspunkter og kommentarer før det oversendes Miljødirektoratet for endelig faglig gjennomgang. Neste styremøte er fastsatt til 8. desember 2017. For å unngå unødig tidsbruk anbefales det derfor at arbeidsutvalget gis fullmakt til å godkjenne den reviderte forvaltningsplanen, før den sendes over til Miljødirektoratet.

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret tar Miljødirektoratets foreløpige kommentarer til forslaget til forvaltningsplan for Gutulia nasjonalpark til etterretning. Arbeidsutvalget gis fullmakt til å gjennomgå det reviderte plandokumentet for eventuelle kommentarer og forslag til justeringer/suppleringer før det oversendes Miljødirektoratet for endelig faglig gjennomgang.

